

Stockholm 2021-06-08

Brådskande behov av dialog med anledning av hanteringen av kyl- och frystrailer i Göteborgs Hamn post-Brexit

Med anledning av beskedet att Livsmedelsverket beslutat att stänga ned kontrollen i Göteborgs Hamn av kyl- och frystrailer från Storbritannien från och med 21/6 2021 brådskar ett möte med berörda parter och beslutsfattare. Konsekvenserna av beslutet att upphöra med kontrollerna är stora, både för miljön och svenskt näringslivs konkurrenskraft. Dessutom är beslutet inte nödvändigt eftersom det finns lösningar att implementera. Sveriges Hamnar och dess medlemmar vädjar till förståelse för att den uppkomna situationen beror på svårigheterna i förhandlingen kring Storbritanniens utträdesavtal, vilket omöjliggjort proaktiva lösningar.

Brexit-förhandlingarna har varit en mycket lång och komplicerad process fylld av oklarheter och präglad av snabba förändringar in i det sista. Detta har inneburit att det har varit omöjligt att förutse resultatet av förhandlingarna eller när ett avtal för utträde skulle accepteras. Även förutsättningarna för utträdesperioden har varit okända.

Brexit-processen har försatt alla europeiska hamnar som hanterar handel mellan Storbritannien och EU i en mycket svår och komplicerad situation. Hamnarna och hamnterminalerna är samtidigt både viktiga godsnav och gränstationer – de är grundstenar för en fungerande handel. Det har funnits full förståelse för att det i och med Brexit skulle krävas såväl investeringar som nya arbetssätt och nya kontrollsystem för att upprätthålla hamnarnas funktion. Samtidigt har den ovan beskrivna situationen inneburit begränsad eller ingen kunskap att tillgå kring när, hur och i vilken omfattning dessa förändringar skulle behöva göras.

Den 1/1 2021 lämnade Storbritannien EU:s inre marknad och villkoren för utträdet blev klara först den 24/12 2020. Avtalet visade sig medföra att Storbritannien efter utträdet är att betrakta som ett tredje land när det gäller import och export av bland annat livsmedel. I Göteborgs hamn, Sveriges största och viktigaste hamn, fanns sedan tidigare en godkänd anläggning för att hantera livsmedel från tredje land. Anläggningen behövde dock anpassas något för att hantera trailertransporter, vilka utgör en klar majoritet av transporter till och från Storbritannien via Göteborgs hamn. Ett gott samarbete mellan Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Gothenburg RoRo Terminal (GRT), vilka ansvarar för att kontrollfaciliteter finns, mynnade ut i en lösning

som gjorde att den befintliga anläggningen kunde användas även för trailergods från Storbritannien.

Sedan en tid tillbaka har Göteborgs Hamn AB i samarbete med terminaloperatörerna APM Terminals och GRT arbetat med en förstudie för en ny gränskontrollstation där Livsmedelsverket och Jordbruksverket kan utöva sin verksamhet. Inom ramen för detta arbete har även Livsmedelsverket och Jordbruksverket involverats. Arbetet med förstudien fick i och med Brexit en annan tidsram att förhålla sig till och i stället för en tidshorisont på två till tre år är ambitionen nu att ha en ny gränskontrollstation på plats redan i december 2021.

GRT och Göteborgs Hamn AB har därför med förvåning mottagit beskedet att Livsmedelsverket beslutat att stänga ner kontrollen av kyl- och frystrailer från Storbritannien från och med 21/6 2021 tills dess att en ny godkänd kontrollplats finns att tillgå. Livsmedelsverket påtalar att man kunde ha påbörjat anläggandet av en ny gränskontroll tidigare. Det faktum att utträdesavtalet skrevs under så kort innan själva utträdet och med sådan osäkerhet gör emellertid att en sådan stor investering hade behövt göras på ren spekulering utan information om den exakta kravbild.

Vi hoppas nu skyndsamt genom dialog, samverkan och ett lösningsorienterat samarbetsklimat att vi tillsammans kan säkra landets handel med Storbritannien på både kort och lång sikt.

Med vänlig hälsning

Transportföretagen



Marcus Dahlsten

Vd Transportföretagen



Elvir Dzanic

Vd Göteborgs hamn



Maria Franksen

Vd Göteborgs RoRo terminal